

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Marmara Denizinin kirletilmesinde önemli ölçüde etkisi olan Ergene kirliliği başta olmak üzere bütün kirleticilerin ortadan kaldırılması ve Marmara Denizinin temiz bir deniz haline getirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir meclis araştırılması açılmasını arz ve talep ederiz.

Ridvan TURAN

Mersin Milletvekili

Marmara Denizi'nde müsilaj sorunu esas olarak insan sebepli (antropjenik) bir sorundur. 1960'lardan bu yana plansız ve çarpık kentleşme, kapitalizmin aşırı kar hırsı ile doğal varlıkların yağmalanması, endüstriyel, evsel atıklar, tarımda yoğun olarak kullanılan gübre ve tarımsal zehirlerin doğurduğu kirlilik, atmosferik olaylar, gemi ticaretindeki yoğunlaşma vb tüm doğal varlıkların büyük bir hızla tahrip olmasına sebep olurken Marmara Denizi de bunlardan payını almıştır.

Müsilaj oluşumunda pek çok faktörden bahsedilmektedir. Denizde besleyici tuzların artması, denizin ortalamadan fazla ısınması, oksijensizlik, biyoçeşitliliğin kaybı gibi etkenlerin tümünün kaynağı insan eliyle yaratılan kirliliktir. Kirlilik azot fosfor yükünün artmasına paralel olarak pek çok organik ve inorganik maddenin de sudaki konsantrasyonunun artmasıdır. Suda bu maddelerin konsantrasyonlarının artması, bir yandan bu maddelerin oksidasyonunda kullanılması sebebiyle çözünmüş oksijen miktarının azalması anlamına gelmektedir. Bir diğer yandan sudaki süspansiyon miktarının fazlalığı bir ısınma sebebiyken aynı zamanda oksijen miktarını azaltan da bir faktör olmaktadır. Sudaki N ve P artışı bu maddeleri bir besin ögesi olarak kullanan bir cins fitoplanktonun sayıca artmasına sebep olmuştur. Suda olağan konsantrasyonun çok üzerinde birey sayısına ulaşan fitoplankton da müsilaj oluşumuna sebep olmuştur.

Buradan hareketle müsilaj sorununun çözümünün denizi kirlilikten kurtarmak olduğunun tespiti önemlidir. Temel olarak sorun insan kaynaklı bir kirlilik sorunu olarak alındığında, bu kirliliği

endüstride, evlerde, kırsalda, denizde, havada hangi yöntemlerle azaltacağımıza odaklanmamız kolaylaşacaktır.

Marmara Denizi'nin kirletilmesi uzun bir tarihsel geçmişe sahip olsa da şu andaki en büyük güncel kirlilik Ergene derin deniz deşarjıdır. Bu denli majör bir girdinin ivedilikle ortadan kaldırılması gerekmektedir. Ergene havzasında endüstriyel, evsel ve tarımsal kirlilik had safhadadır ve bu kirlenmiş sular arıtılmadan veya yeterince arıtılmadan Marmara'ya deşarj edilmektedir. Deşarj yapılan bölgeye çok yakın bir noktadan alınan su örnekleri (1) kirliliğin korkutucu boyutlarda olduğunu kanıtlamaktadır. (WHO standartları baz alındığında Cu 127219, Zn 3866, Fe 3184, Ni 3880, Cd 1982, Pb 7619 kat artmış) Ayrıca Ergene derin deniz deşarjının devreye girmesi ile kirliliğin 3.5 kat artacağını söyleyen (2) çevre bakanlığının tespiti ile güncel ölçüm değerleri birbirlerini destekler niteliktedir. Ergene derin deşarjı sonlandırılmalı, suyun geri kazanımı temelinde ileri biyolojik ve gerektiğinde membran arıtma teknolojisine yönelinmelidir. Ergene havzasından derin sondajla sanayii tesislerinin yeraltı sularını kullanmaları yasaklanmalıdır.

Ancak ne yazık ki 8 Haziran'da ilan edilen Marmara Denizi Koruma Eylem Planı (22 Madde) neredeyse uygulanmamaktadır. İlk günlerdeki motivasyon azalmıştır. Müsilajın kendiliğinden yok olduğu, tehlikenin geçtiği, bu durumun olağan ve doğal bir durum olduğu, Marmara Denizi'nin iyi durumda olduğu vehimi bir kısım çevreler tarafından sistemli olarak propaganda edilmektedir. Oysa durum ne yazık ki tam tersidir. Sorunun çözülmesi için ivedi tedbirlerin bir an evvel alınması gerekmektedir. Geçtiğimiz haftalarda İstanbul Boğazı'nda deniz analarının kıyı şeridine yönelmesi olayı Marmara Denizi'ndeki kirliliğin bir an önce temizlenmesinin deniz canlıları açısından son derece elzem olduğunu gözler önüne sermektedir.

Marmara Denizi kıyı ve hinterlandındaki tüm arıtma sistemlerinin "geri kazanım" esasına göre yeniden yapılandırılması, Ergene derin deşarjının Marmara Denizini kirletmesinin engellenmesi, bir bütün olarak Marmara Denizindeki kirliliğin bilimsel temelde temizlenmesi amacıyla meclis araştırma komisyonu kurulması son derece önemlidir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	T. Hatimoğulları
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	N. İmir
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	G. Köçyiğit
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	A. Önlü
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. Tosun
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Köç
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ö. Öcalan
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. Aydemir
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	Ö. Faruk Gergerlioğlu
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	A. Sürücü
12	MURAT SARISAÇ	VAN	M. Sarisaç
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	Ş. Coşkun
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar Başaran
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	K. Bülbül
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	M. Çepni
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Günay
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	N. Maçin
19	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	D. Dağ
20			